

lovati pri tej spremembi volilne postave. Dozdajšnja postava pa reče, da morajo biti tri četrtinke poslancev (izmed 63 torej 48) navzočih, in da mora za spremembo jih dve tretjini glasovati; sicer je vsak sklep neveljaven. Da so torej naši zabranili krivično sklepanje, odšli so iz zbornice; nemške gospode ni bilo dosti več v zbornici in ni mogla ničesar sklepati. — Enak prizor se je ponovil pretečeno soboto. Nemška liberalna gospoda je predlagala, da se naj tistim poslancem vzame poslanstvo, ki bi iz kakega uzroka dalje časa ne prihajali k sejam deželnega zbora. Ta predlog se je stavil proti nam Slovincem. Pred par leti so bili prisiljeni slovenski poslanci zapustiti deželni zbor, ker je večina deželnega zbora z deželnim glavarjem Attemsom vred nam hotela vzeti na novo ustanovljene slovenske vsoprednice na celjski gimnaziji. Prav lahko se pripeti, da nas utegnejo nemški liberalci zopet napadati tako, da bomo prisiljeni, deželni zbor zapustiti za dalje časa ali za zmerom. Naši volilci bi potem morali hoditi na volišče leto za letom. Koliko stroškov! Koliko neprijetnosti bi nastalo radi tega! — V tem smislu je govoril v imenu Slovencev g. dr. Dečko. Zabranili smo torej to postavo s tem, da smo v družbi z nemškimi konservativci zopet zapustili deželni zbor; nemška gospoda ni imela več dovolj glasov, in tudi te postave niso mogli skleniti. Na vrsti so bile prošnje občine Makole, Sv. Peter pod Sv. gorami in Sv. Jurija pod Taborom, naj se v ondašnjih šolah vpelje poldnevni šolski pouk. Radi makolske šole je predlagal g. Lendovšek, naj se ozira na prošnjo ter se njej ugod; podpiral ga je g. dr. Serbec, ugovarjal pa c. kr. namestnik. Sprejel se je predlog poročevalca dr. Schreinerja, naj se prošnja izroči deželnemu šolskemu svetu v razsodbo. Ta predlog se je sprejel. Pri razpravi o prošnji St. Peterčanov je povdarjal g. Žičkar, da so nekateri tamošnji šolski otroci silno daleč od šole doma; zjutraj morajo ob 7. v šolo, ob 5. uri popoldne pridejo domu. Lačni so in hirajo na telesu, če celi dan ničesar jesti ne dobijo. Dela se ne navadijo v mladosti in ne bodo nikoli veselja imeli do dela. Odrasli dečki od Sv. Jurija pod Taborom pa grejo v premogokope v Zagor in Trbovlje, dekleta pa v mesto; doma pa nastane veliko pomanjkanje poljedelskih delavcev. Vsled tega postaja tudi plača za hlapčeva dela tako visoka, da je kmet več premagovati ne more. Ko bi vsaj pol dneva smeli otroci doma ostajati iz šole in pomagati starišem, bi se zljajšal njihov stan. Poročevalec grof Stürgkh je pripoznal, da so uzroki g. Žič-

karja za vpeljavo poldnevnega šolskega pouka važni, vendar je predlagal, da se mora preiskovanje teh uzrokov prepustiti deželnemu šolskemu svetu. Ta predlog se je sprejel. Gosp. dr. Dečko je v imenu naučnega odseka predlagal, naj se prošnja posestnikov v Pristavi, občina Drensko rebro, priporoči, da se tamošnji otroci vsolajo na Pilstanj. Se je sprejelo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Vpričo Nj. veličanstva svetlega cesarja so se v soboto naši ministri in baron Banffy posvetovali o nagodbi z Ogersko. Nesrečna nagodba! — Ali se sredi marcija državni zbor skliče ali ne, še se zdaj ne ve, ker češki Nemci nič nočejo slišati o spravi s Čehi, češ, mi Nemci moramo ostati gospodje Slovanov.

Češko. Grof Thun je bil oni dan pri svetlem cesarju; mogoče da spet postane cesarski namestnik na Češkem. — Krasno adreso o priliki cesarjeve 50letnice je izdelal dr. Kramar v imenu deželnega zbora, seveda spet zoper voljo Nemcev, ki so v narodnem boju že popolnoma zbesneli.

Štajarsko. Baron Rokitsky vsako nedeljo hujska zdaj tu, zdaj tam kmete zoper nemške katoliške poslance. — Grški mestni svet je na predlog dr. Neckermanna vsprejel resolucijo, da si v Gradcu Slovenci ne smejo postaviti »Narodnega doma«. Res smešno, kako se nas Nemci bojijo.

Koroško. Nemški deželni poslanci so zopet sklenili podporo nemškemu »šulvereinu« in »südmarki«. Ali je Koroška tako bogata? Da, ali samo na nemških prenapetnežih.

Kranjsko. Sprava med Slovenci se nadaljuje, ali po polzevo; pri zvezi Schwegel-Tavčar je šlo veliko hitreje. — Dr. Majaron je predlagal v deželnem zboru, naj v Ljubljani pri obč. volitvah vsi imajo volilno pravico, ki plačujejo kaj cesarske dače. — Nemški dijaki »Karnijolci« kar napadajo po Ljubljani slovenske dijake.

Primorsko. Goriški deželni poslanci so prosili ministerstvo, naj se ustanovi v Ljubljani slovensko vseučilišče, poprej pa bodi tudi zagrebško vseučilišče našim dijakom pristopno. — Istrski slovenski poslanci so izstopili iz deželnega zbora, ker so jih Lahoni preveč psovali.

Ogersko. V tej od liberalcev toli hvalisani deželi teče te dni človeška kri. Soci-

jalni demokratje so poljske delavce našuntali, da se po mnogih krajih puntajo. Vlada je vsled tega pomnožila žandarstvo na 800 mož, v nekatere kraje pa poslala vojake; tako tudi v Czigand, kjer so jih delavci napadli. Vojaki so ustrelili in takoj je bilo 27 težko ranjenih, jeden pa mrtev.

Vnanje države.

Rim. V nedeljo so bisernomašnik sv. oče Leon XIII. maševali v cerkvi sv. Petra vpričo 40 tisoč vernikov; med temi je bilo posebno veliko romarjev iz vseh laških krajev.

Francosko. Pravda Zolina še vedno teče; židje hočejo na vsak način oprati Zolo in izdajico Dreyfussa. V Parizu pa je že parkrat prišlo do nemirov, da je vlada vojaštvo pomnožila iz Verzeja.

Angleško. Državni zbor se je sešel. Pri otvoritvi je kraljičin govor marsikaj zanimivega poročal, le o vshodnoazijskem vprašanju nič. Pravi se, da se Rus in Anglež vendarle utegneta ondi spoprijeti radi Kitajske.

Rusko. Car je dovolil, da se v Varšavi otvori poljska tehnika. Sploh vlada marljivo dela na to, da bodo Poljaki videli nasprotnika v Nemcu in ne v bratu Rusu.

Grško. Princ Jurij je pisмено prosil ruskega carja, naj mu pomaga, da postane guverner na Kreti. Car bi seveda to rad storil, ali druge države, posebno Avstrijska in Nemška, princu Juriju nasprotujejo; car je zdaj zato, naj bo kreški guverner mož, ki ni rodod Turek.

Amerika. V srednjeameriških republikah hudo vre; na več krajih je nastal punt; vojaštvo mora braniti vlade. — Na Kubi še ni miru; gotovo puntarje podpirajo bogataši severoameriških Zedinjenih držav.

Cerkvene zadeve.

Družba sv. Mohorja v lavantinski škofiji leta 1898.

(Dalje.)

Da pa bode letos napredek v naši škofiji tem večji in nabiranje novih udov uspešnejše, in ker gotovo vsakega družbenika zanima izvedeti, kako so posamezne dekanije in župnije zastopane po svojih udih pri »Družbi sv. Mohorja«, zato sem sestavil tudi občen pregled vseh družbenikov po posameznih dekanijah in župnijah. Ta pregled naj kaže, kje se še dá mnogo storiti v družbino korist, in naj vsodbode dotične kraje,

rekli: »Te bom morala že sama učiti, kako se moli, Bog na tvoje nemško labranje nič ne da. Saj ne veš, kaj govoriš, vsaj ne razumeš, kaj so te v nemški šoli naučili«.

Vitanjčan: »Taka je bila nekdanj pri naših šolah, da se Bogu usmili. Pa menda je dandanes boljše za slovenske otroke po nemških šolah? Ko bi otroci tačas doma fižol lušili, ko poslušajo nemške razlage na šolskih klopeh, bi vsaj materi ali dekli nekaj dela prihranili. Tako pa nimajo ne otroci, ne stariši nobenega dobička.«

Konjičan: »Moj Francel pa pravi, da je v nemški šoli prav prijetno, in tudi njegovo izpričevalo kaže, da dobro napreduje«.

Vojniččan: »Dragi moj, to te ne sme motiti, če se otroku tam dopade. To prav pogosto trdijo otroci, ki so kako leto poprej obiskovali slovensko šolo. Uzrok te navidezno vesele prikazni je pa v tem, da se otrok na slovenski šoli mora več učiti. Gospod učitelj je prepričan, da ga vsak razume, zato pa tudi od vsakega tirja, da se pridno uči in pazi. Nemški učitelj pa pri slovenskih otrocih ne more tako ravnati. On ve, da ga slovenski šolar ne razume, če mu govori tudi v tako visoki nemščini, kakor jo znajo v Berlinu. Zato se pa tudi ne potruji, da bi iz učenca kaj napravil. On ga raje pri miru pusti. In ravno to se otroku dopade. Zato pa hvali

nekateri otrok nemško šolo, ker lažje lenobo pase, kakor v slovenski. Zato je pa tudi pri takih otrocih v glavi tam, kjer bi moralo nekaj pameti biti, nekaj takega, ki še toliko ni vredno kakor slama«.

Vitanjčan: »Dragi moj Konjičan, dobro spričevalo iz nemške šole, ako ga dobi slovenski otrok, je navadno kakor piškav oreh. Ali veš zakaj?«

Konjičan: »Zakaj bi ne bilo zanesljivo?«

Vitanjčan: »Stvar je taka: Otrok ne more učitelju modro odgovarjati, ker njegovega nauka razumelo ni. Kadar pa učitelj za slovenske šolarje izpričevalo piše, vé dobro pri srcu, da se šolarji konca svojega šolanja še tretjino tega niso naučili, kakor bi se bili v svojem materinem jeziku. Nekateri morda celo nič ne znajo. Pa slabega izpričevala jim ne more dati, ker bi s tem najhujše kaznoval sebe in nemško šolo, ko bi učitelj slovenskim šolarjem dal tako slabo izpričevalo, kakor si ga zasluži zato, ker v resnici nič ne pridobi v nemški šoli, tedaj bi stariši rekli: »Oho, taka je, v nemški šoli se ne naučiš mnogo, tje te nočem več dati!« Ko bi pa otroci slovenskih starišev iz konjiške, iz vitanjske in iz vojniške šole izstopili, bi tem nemškim šolam razven par nemčurskih otrok le šolske klopi ostale in pa pri mizi nemški

učitelj ali učiteljica. Pa kjer bi šolarjev zmanjkalo, tam bi še nemški učitelj moral pobrati svoja kopita. Da bi se pa to zabranilo, se vsak potruji, da slovenske otroke vabi z milim postopanjem in ohrani z dobrimi izpričevali za nemško šolo. Kdor je pameten, ta razume, kako se vrtijo kolesa pri nemških šolah v slovenskih pokrajinah«.

Konjičan: »Presneto delo, na to bi jaz ne bil prišel! Ker res spoznam, da za slovenskega otroka ni nemška šola, bom svoje mlajše dečke in deklice rajše dal izsolati v materinem jeziku«.

Vojniččan: »Tako je prav! Le drugim še stvar razloži, kateri so tako zaslepljeni! Dobro vem, da imate v Konjicah mnogo poštenih narodnjakov. Verjami rajše njim in druge prigovarjaj! Nemčurji so in bodo delali vedno za svoje torbe. Mi slovenski gospodarji pa moramo skrbeti za narodno šolo, podpirati moramo naše slovenske učitelje in si zapomniti besede Slomšekove: Šola ako prava ni, je boljše, da je ni!«

Smešnica. Jurček: »Kako smolo ima vendar moj brat Vanček; tu mi posodi ravno svoje nove hlače, jaz pa zdrknem z njimi v najhujše blato, v pravo mlako sredi ceste!«